

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА И ПСИХОЛОГИЧЕСКА ПРИГОДНОСТ ПРИ НАЗНАЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ В ДЛЪЖНОСТ В АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“

Г л а в а п ъ р в а ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят условията и редът за извършване на изследване за професионална и психологическа пригодност при назначаване и повишаване в длъжност в Агенция „Митници“.

Чл. 2. Целта на наредбата е да гарантира прозрачност при извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност, изградено на принципа на конкуренция въз основа на професионалните и нравствените качества на кандидатите.

Г л а в а в т о р а ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПОСТЪПВАНЕ НА ДЪРЖАВНА СЛУЖБА В АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“

Чл. 3. Лицата, които кандидатстват за работа в митническата администрация, следва да отговарят на условията, предвидени в чл. 7 от Закона за държавния служител, чл. 107а от Кодекса на труда, чл. 10, ал. 1, 2 и 3 и чл. 10а, ал. 1 от Закона за митниците, както и на други специфични условия и изисквания, предвидени в законовите и подзаконовите нормативни актове.

Г л а в а т р е т а ИЗСЛЕДВАНЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА И ПСИХОЛОГИЧЕСКА ПРИГОДНОСТ

Раздел I

Извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност

Чл. 4. (1) При назначаване и повишаване в длъжност в Агенция „Митници“ се извършва изследване за професионална и психологическа пригодност на кандидатите.

(2) Чрез извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност в Агенция „Митници“ се назначават и повишават в длъжност служители с високи професионални и нравствени качества.

Чл. 5. (1) Изследването за професионална и психологическа пригодност се извършва след проверка на знанията и уменията на кандидатите да се справят със задачи, които са свързани със задълженията на съответната длъжност, или уменията на кандидатите за стратегическо мислене, или след преглед на представените от кандидатите документи за преценка на квалификацията им.

(2) Кандидатите, които не са покрили минималните изисквания по ал. 1, не се допускат до изследване за професионална и психологическа пригодност.

Чл. 6. (1) Изследването за професионална и психологическа пригодност се извършва чрез тест/тестове (тестово психологично изследване) или чрез тест/тестове и психодиагностично полуструктурирано интервю съгласно глава четвърта.

(2) Когато при извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност е включено и психодиагностично полуструктурирано интервю, на него се

явяват кандидатите, които са преминали успешно елиминаторния праг на теста/тестовете.

(3) Целта на психодиагностичното полуструктурирано интервю е да се верифицират резултатите, постигнати при тестовото психологично изследване.

(4) Длъжностите, за които се извършва и психодиагностично полуструктурирано интервю, се определят със заповедта на директора на Агенция „Митници“, с която е стартирана процедурата за назначаване или повишаване в длъжност.

Чл. 7. В зависимост от длъжността, за която се извършва изследването за професионална и психологическа пригодност, тестовете включват:

1. за ръководни позиции – личностен въпросник и тест за интегритет;

2. за експертни позиции – тест за интегритет и/или личностен въпросник, а при първоначално назначаване в Агенция „Митници“ – и тест за изследване на интелектуалните способности;

3. за длъжност по трудово правоотношение – тест за интегритет, а при първоначално назначаване в Агенция „Митници“ – и тест за изследване на интелектуалните способности.

Чл. 8. (1) При извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност кандидатите се явяват с документ за самоличност.

(2) Преди началото на изследването за професионална и психологическа пригодност кандидатите попълват декларация по приложение № 1 за участие в изследването.

(3) При нарушаване на реда за извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност или възпрепятстване провеждането му кандидатът се отстранява от участие в изследването.

Чл. 9. (1) При назначаване и повишаване в длъжност в Агенция „Митници“ кандидатите трябва да са преминали успешно изследването за професионална и психологическа пригодност.

(2) Кандидатите, които при извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност не са преминали елиминаторния праг на етапа, не се допускат до следващия заключителен етап от процедурата по назначаване или повишаване в длъжност в Агенция „Митници“ – интервю/събеседване.

Раздел II

Служители, извършващи изследване за професионална и психологическа пригодност и тяхната роля

Чл. 10. (1) Изследването за професионална и психологическа пригодност се извършва от служител/служители от дирекция „Организация и управление на човешките ресурси“ в Централно митническо управление на Агенция „Митници“ с професионална квалификация психолог съгласно предварително изготвен график.

(2) Служителите по ал. 1 следва да са обучени за работа със стандартизираните и валидизирани за Република България тестове по чл. 7, което се удостоверява с документ, издаден от лицето, провело обучението.

(3) Служителите по ал. 1 обработват и обобщават резултатите от изследването за професионална и психологическа пригодност и изготвят психологично заключение съгласно приложение № 2.

(4) Назначаването и повишаването в длъжност в Агенция „Митници“ не може да бъде осъществено без заключението за професионална и психологическа пригодност по ал. 3.

(5) Психологичното заключение по ал. 3 не подлежи на възражение пред органа по назначаването.

(6) Преди извършване на изследването служителите по ал. 1 попълват декларации по образец съгласно приложение № 3 и приложение № 4.

(7) Служителите по ал. 1 представят психологичните заключения на конкурсната комисия за назначаване/ръководителя, провеждащ подбора за повишаване в длъжност, в 3-дневен срок от провеждане на изследването.

Чл. 11. Документацията от извършеното изследване за професионална и психологическа пригодност се съхранява от дирекция „Организация и управление на човешките ресурси“ в Централно митническо управление на Агенция „Митници“ съгласно Закона за Националния архивен фонд и Наредбата за реда за организирането, обработването, експертизата, съхраняването и използването на документите в учреденските архиви на държавните и общински институции, приета с Постановление № 41 на Министерския съвет от 2009 г. (обн., ДВ, бр. 17 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 8 от 2012 г.).

Глава четвърта

СПЕЦИАЛИЗИРАНА МЕТОДИКА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА И ПСИХОЛОГИЧЕСКА ПРИГОДНОСТ

Чл. 12. (1) Чрез изследването за професионална и психологическа пригодност се оценява наборът от професионално значими качества и умения, необходими за успешното изпълнение на длъжността.

(2) Съответствието с изискванията за заемане на длъжност в Агенция „Митници“ се установява чрез тест/тестове (тестово психологично изследване) или чрез тест/тестове и психодиагностично полуструктурирано интервю.

Чл. 13. (1) Изследването за професионална и психологическа пригодност се извършва:

1. чрез групово или индивидуално попълване на тестове;
2. в две части – чрез групово или индивидуално попълване на тестове и индивидуално психодиагностично полуструктурирано интервю.

(2) Психодиагностичното полуструктурирано интервю на преминалите успешно елиминаторния праг на теста/тестовите кандидати се провежда в ден, следващ провеждането на теста/тестовите съгласно графика по чл. 10, ал. 1.

Чл. 14. (1) Професионалната и психологическа пригодност се определя чрез съпоставка на актуалния личностен профил на кандидата с критерии за длъжността и съответните функционални задължения.

(2) Личностният профил е съвкупност от психологическите характеристики и особености, формираните ценности и нагласи, имащи отношение към специфичните професионални изисквания за съответните длъжности.

Чл. 15. (1) Психологичното заключение за професионална и психологическа пригодност по чл. 10, ал. 3 се формира на базата на резултатите, постигнати от кандидата по тестова батерия съгласно чл. 7, и може да се верифицира чрез психодиагностичното полуструктурирано интервю.

(2) В случаите по чл. 13, ал. 1, т. 1 психологичното заключение може да бъде:

1. „не покрива изискванията за длъжността“ – отразява несъответствие на актуалния личностен профил на кандидата с установените критерии за длъжността съгласно изискванията, заложи в длъжностната характеристика;

2. „покрива изискванията за длъжността“ – отразява съответствие на актуалния личностен профил с установените критерии за длъжността, съгласно изискванията, заложи в длъжностната характеристика.

Чл. 16. (1) В случаите по чл. 13, ал. 1, т. 2 психологичното заключение се изготвя на базата на актуалното психично функциониране на съответния кандидат към момента на психологическото изследване. Формира се на базата на резултатите, постигнати от кандидата по тестова батерия, включваща стандартизирани широкоспектърни личностни тестове, и се верифицира чрез психодиганостично полуструктурирано интервю.

(2) Заключението „психологически неблагоприятен“ за служба в Агенция „Митници“ се поставя в случаите, когато се установи повишен риск от проява на различни форми на дезадаптивно поведение, които биха могли да застрашат сигурността в Агенция „Митници“, самия кандидат, останалия персонал или други лица.

Чл. 17. Резултатите от изследването за професионална и психологическа пригодност са валидни в рамките на една година.

Чл. 18. Изследването за професионална и психологическа пригодност не подлежи на съдебен контрол.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Наредбата се издава на основание чл. 10, ал. 11 от Закона за митниците.

§ 2. Изпълнението на наредбата се възлага на директора на Агенция „Митници“.

МИНИСТЪР:

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ

ДЕКЛАРАЦИЯ

Подписаният/ата.....
ЕГН..... декларирам, че съм запознат/а с целта на изследването за професионална и психологическа пригодност за работа в Агенция „Митници“.

Нямам лични и здравословни причини за отлагане на изследването за професионална и психологическа пригодност и давам доброволното си съгласие за провеждането му.

Запознат/а съм с процедурата на извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност.

Уведомен/а съм, че при нарушаване на реда за извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност или възпрепятстване извършването му, ще бъде отстранен/а от по-нататъшно участие.

Уведомен/а съм, че информацията, получена в резултат на изследването за професионална и психологическа пригодност ще бъде използвана единствено за целта на това изследване, съобразно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация, Закона за защита на личните данни, както и всички други нормативни актове, регламентиращи работата с лични данни и класифицирана информация.

дата: .....
град: .....

ДЕКЛАРАТОР: .....

ПСИХОЛОГИЧНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА И
ПСИХОЛОГИЧЕСКА ПРИГОДНОСТ

Длъжност, за която се кандидатства.....

№ в класирането	Име на кандидата	Преминал/Не преминал: - елиминаторния праг на теста/тестове; - успешно изследването (оценка).	Резултат: 1. Качества, които предполагат успешна адаптация и реализация; 2. Качества, които предполагат съществени затруднения в адаптацията и реализацията; 3. Други.

- Покрива изискванията за длъжността.
- Не покрива изискванията за длъжността.

Служител на Агенция „Митници“ – квалифициран психолог в дирекция „Организация и управление на човешките ресурси“ в Централно митническо управление, обучен за работа със стандартизираните тестове:

Дата: .....

подпис: .....

/име, длъжност/

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаният / та .....
ЕГН ....., Л. К. ...., изд. на ..... от
МВР .....
с адрес: .....
в качеството си на квалифициран психолог, извършващ изследването за професионална
и психологическа пригодност,

ДЕКЛАРИРАМ:

1. Нямам личен интерес от извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност.
2. Не се намирам в отношения, които пораждат съмнения относно моята непристрастност с някого от кандидатите за заемане на длъжността в Агенция „Митници“.

дата: .....
град: .....

ДЕКЛАРАТОР: .....

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаният / та .....
ЕГН ....., л. к. ....., изд. на ..... от
МВР .....

В качеството си на квалифициран психолог, извършващ изследването за професионална и психологическа пригодност,

ДЕКЛАРИРАМ:

Няма да разгласявам информация, станала ми известна при извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност.

дата: .....

ДЕКЛАРАТОР:

град: .....

.....